

Sygn. akt VII U 2562/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSR del Anna Kruszewska

Protokolant : sekretarz sądowy Edyta Zawada

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy (...) Sp. z o.o. w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

przy uczestnictwie zainteresowanego I. Y.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia I. Y.

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. w K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 6 czerwca 2018 roku Nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od G. sp. z o. o w K. na Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. kwotę 180 złotych (sto osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VII U 2562/18

UZASADNIENIE

wyroku z 14 stycznia 2019 r.

Decyzją z 6 czerwca 2018 r., (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., powołując się na przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stwierdził, że I. Y. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w K. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie i z podstawą wymiaru składek szczegółowo w tej decyzji wskazanych.

W odwołaniu od powyższej decyzji (...) Sp. z o.o. w K. zaskarżyła ją w całości, zarzucając naruszenie:

- art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 9 ust. 2 c (obowiązujący do 01.01.2016 r.) USUS poprzez jego wadliwą wykładnię i przyjęcie, że z tytułu realizacji umowy łączącej (...) sp. z o.o. z zainteresowanym podlegał on obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu;

- art. 12 ust. 1 USUS, poprzez jego wadliwe zastosowanie i przyjęcie, iż zainteresowany podlegał również obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu;

- art. 36 ust. 2,4 USUS, poprzez jego wadliwe zastosowanie i przyjęcie, iż (...) sp. z o.o. była zobowiązana do zgłoszenia wykonawcy do ubezpieczeń społecznych, mimo, że wykonawca nie był osobą, z którą zawarto umowę wskazaną w art. 6 ust. 1 pkt 4 USUS;

- art. 750 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, iż umowa zawarta pomiędzy (...) sp. z o.o. była umową, do której odpowiednio stosuje się przepisy o zleceniu;

- art. 627 k.c., poprzez jego błędną wykładnię a w rezultacie - brak zastosowania, ze względu na przyjęcie, iż umowa zawarta pomiędzy (...) sp. z o.o. i zainteresowanym nie była umową o dzieło.

- zarzut błędnego przyjęcia przez organ, iż umowa o dzieło zawarta przez (...) sp. z o.o. z zainteresowanym, ma charakter umowy zlecenia i należy stosować do niej przepisy art. 734- 751 k.c.

- art. 77 § 1 k.p.a. poprzez zaniechanie przez organ prowadzący postępowanie wyczerpującego zgromadzenia materiału dowodowego.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez stwierdzenie, że I. Y., jako wykonawca z tytułu realizacji cywilnoprawnej umowy o dzieło u odwołującego nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od 14 września do 24 listopada 2015 r., a w konsekwencji określone w decyzji kwoty nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe, a także podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w K.wniósł o jego oddalenie, z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ponadto domagał się zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

Zainteresowany nie zajął stanowiska w sprawie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny:

Przedmiotem działalności (...) Sp. z o.o. w K. jest kompleksowe zagospodarowanie terenu oraz usługi budowlane. Firma specjalizuje się w zakładaniu i utrzymaniu terenów zielonych, układaniu kostki brukowej oraz w wykonywaniu instalacji podziemnych. Realizuje również kompleksowe zagospodarowania przestrzeni jako generalny wykonawca, m.in. fontanny, boiska sportowe, obiekty kubaturowe, drogi, instalacje elektryczne, oświetlenie uliczne czy pomniki.

W ramach prowadzonej działalności (...) Sp. z o.o. w K. zawarła z I. Y. umowy zatytułowane jako umowa o dzieło Nr (...)polegające na ułożeniu 12 m² kostki brukowej (wraz z wykonaniem podbudowy) pod ławkami, 40 m² kostki brukowej (wraz z wykonaniem podbudowy) pod trybuny, rozebranie istniejącej trybuny, zagospodarowanie terenów w B. za wynagrodzeniem 2250 zł, określając termin wykonania na 30 września 2015 r.

Strony zawarły również kolejną umowę zatytułowaną jako umowa o dzieło Nr (...)polegająca na wymurowaniu 122 m² muru kolumbariowego w N. za wynagrodzeniem 3812 zł, określając termin wykonania na 24 listopada 2015 r.

I. Y. z tytułu zawartych umów uzyskał umówione wynagrodzenie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie, jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było ustalenie na podstawie jakiego stosunku prawnego I. Y. świadczył czynności na rzecz (...) Sp. z o.o. w K..

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, z zastrzeżeniem ust. 4, który z kolei stanowi, że osoby określone w ust. 1 pkt 4 (zleceniobiorcy) nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli są uczniami gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych lub studentami, do ukończenia 26 lat.

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Takiemu ubezpieczeniu podlega się z tytułu między innymi umowy zlecenia. Nie stanowi natomiast tytułu do podlegania ubezpieczeniu społecznemu (emerytalnemu i rentowemu ani wypadkowemu) zawarcie umowy o dzieło. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne wykonujące pracę nakładczą oraz zleceniobiorcy - od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy (art. 13 pkt. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Nadto w myśl art. 36 ust. 1 i 2 ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, zaś obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych m.in. w art. 6 ust. 1 pkt. 1-4 spoczywa na płatniku składek.

O tym czy daną umowę należy zakwalifikować jako umowę o dzieło, czy jako umowę o świadczenie usług decydują przepisy kodeksu cywilnego.

Umowę o dzieło definiuje art. 627 k.c., zgodnie z którym przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Z kolei stosownie do treści art. 734 § 1 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do pokrewnych do zlecenia umów o świadczenie usług (art. 750 k.c.) stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Elementem konstytutywnym odróżniającym umowę o dzieło od umowy zlecenia jest cel tej umowy - osiągnięcie określonego konkretnego rezultatu, podczas gdy umowa zlecenia polega na podejmowaniu czynności starannego działania. Umowa o dzieło powinna z góry określać jej zindywidualizowany rezultat. Przyjmuje się, że dzieło jest rezultatem obiektywnie osiągalnym i pewnym w danych warunkach. Natomiast umowa zlecenia nie akcentuje rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia, elementem wyróżniającym umowę zlecenia nie jest bowiem wynik, lecz staranie w celu osiągnięcia tego wyniku. Tym samym w przypadku umowy zlecenia ocenie podlega nie konkretnie osiągnięty cel, ale czynności zmierzające do jego osiągnięcia oraz staranność ich wykonania. Nie ulega wątpliwości, iż w przypadku zawarcia umowy o dzieło istotne znaczenie ma osoba wykonującego dzieło, który musi posiadać specyficzne umiejętności, predyspozycje pozwalające na osiągnięcie ustalonego rezultatu. Z kolei w umowie zlecenia elementy podmiotowe mają podrzędne znaczenie, skoro cechą konstytutywną tej umowy jest jedynie staranne działanie.

Równocześnie podkreślić także należy, iż nazwa umowy nie przesądza o jej rodzaju. Jeśli bowiem tytuł nie odpowiada istocie umowy, należy badać treść umowy oraz sposób jej faktycznego wykonywania. Skoro zaś dana umowa wiąże się z obowiązkami publicznoprawnymi, w tym wypadku obowiązkiem opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, to obowiązek organu rentowego, a następnie zakres kognicji sądu ubezpieczeń społecznych, sięga badania rzeczywistej treści umowy stron (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 stycznia 2012 r., III AUa 1539/11, LEX nr 1127086). Nawet zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy nie mogą nadać cywilnoprawnego charakteru zatrudnieniu zainicjowanemu taką umową, jeśli wykazuje ono w przeważającym stopniu cechy innego typu stosunku prawnego np. umowy o świadczenie usług (wyrok Sądu Najwyższego z S. z dnia 30 stycznia 2014r. w sprawie do sygn. akt III AUa 629/130).

Czynności wykonywane przez I. Y. na rzecz (...) Sp. z o.o. w K. świadczone były de facto w oparciu o umowę o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia.

I. Y. na podstawie umowy o dzieło Nr (...) miał ułożyć 12 m⁽²⁾ kostki brukowej (wraz z wykonaniem podbudowy) pod ławkami, 40 m⁽²⁾ kostki brukowej (wraz z wykonaniem podbudowy) pod trybuny, rozebranie istniejącej trybuny, zagospodarowanie terenów w B. za wynagrodzeniem 2250 zł, określając termin wykonania na 30 września 2015 r. Natomiast na podstawie umowy o dzieło Nr (...) I. Y. miał wymurować 122 m⁽²⁾ muru kolumbariowego w N. za wynagrodzeniem 3812 zł, określając termin wykonania na 24 listopada 2015 r. Z tytułu zawartych umów I. Y. uzyskał umówione wynagrodzenie.

Umowy te nie przewidywały żadnego indywidualnie określonego rezultatu. Z ich treści nie wynika, żeby zainteresowany miał być autorem projektów albo wizji dla wykonywanych prac. Lakoniczny opis zleconych czynności wskazuje, że I. Y. miał wykonać czynności już zaplanowane przez inną osobę i najprawdopodobniej pod jej nadzorem:

- 1) nie załączono bowiem żadnych projektów zleconych prac ani nie zlecono zainteresowanemu wykonania takich projektów,
- 2) nie określono rodzaju materiałów, które miały być użyte,
- 3) nie ustalono kto dostarczy materiał i narzędzia, przy czym należy mniemać, że zapewniał je zlecający, gdyż na wystawionych przez siebie rachunkach zainteresowany wskazał w pozycji „koszty uzyskania przychodu” – o,
- 4) zlecone prace nie wymagały żadnych kwalifikacji ani szczególnych cech wykonawcy,
- 5) rezultatem wykonanych prac miało być doprowadzenie do porządku terenu (umowa z 14 września 2015 r.) i wybudowanie muru (umowa z 1 października 2015 r.), którego usytuowanie musiało być w ramach dalszej współpracy między stronami – dookreślone (w umowie podano tylko nazwę miejscowości, gdzie miał być wzniesiony). Rezultaty umów były przez zlecającego wymagane, jednak tych rezultatów nie można nazwać dziełem czy dziełami.

Konkludując, Sąd przyjął, że umowy zawarte przez (...) Sp. z o.o. w K.

z zainteresowanym miały charakter umów zlecenia (umów o świadczenie usług), nie zaś umów o dzieło. Wykonywanie pracy na podstawie tych umów rodzi tytuł obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

W konsekwencji powyższego odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekając jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji na mocy art. 98 k.p.c.